MAASEUDUN TULEVAISUUS
Verkko: maaseuduntulevaisuus.fi
Facebook: facebook.fi/maaseuduntulevaisuus
Twitter: @maastul

PÄÄKIRJOITUS

Etujärjestöillä ahtaat raamit

Keskustelu kilpailulain tulkinnasta on jatkunut siitä asti, kun eduskunta sääti lain vuonna 1993. Kilpailulain lisäksi markkinoita säätelevät EU:n yhteiset kilpailusäännöt.

Arvostelijoiden mukaan Suomessa kilpailulakia tulkitaan muita Euroopan maita tiukemmin. Ongelmaksi on koettu muun muassa relevantin markkina-alueen määrittäminen.

Kilpailulain toteuttamista Suomessa valvovan Kilpailu- ja kuluttajaviraston (KKV) ja esimerkiksi Valion näkemykset relevantista markkina-alueesta ovat kaukana toisistaan.

Kilpailulaki ei koske ainoastaan suuria yrityksiä ja tulkintaa markkina-alueesta. Kilpailulain tulkinta asettaa tiukkoja rajoja myös etujärjestöjen toiminnalle.

KKV esittää markkinaoikeudelle 55 000 euron seuraamusmaksun määräämistä Leipuriliitolle. KKV perustelee esitystään sillä, että Leipuriliitto on vuosina 2007–2010 antanut jäsenilleen hintasuosituksia. (MT 13.7.)

» Mitä etujärjestö voi kertoa jäsenilleen?

KKV alkoi selvittää Leipuriliiton asiaa sen jälkeen, kun liitto oli elokuussa 2010 julkaissut lehdistötiedotteen, jossa käsiteltiin alan heikkoa kannattavuutta ja painetta leipomotuotteiden hintojen nostoon.

Leipuriliiton toimitusjohtaja Mika Väyrynen kiistää väitteen. Hänen mielestään liitto on vain pyrkinyt kertomaan jäsenilleen kustannusten noususta. Väyrysen mukaan KKV:n toiminta on yksipuolista ja suuria yrityksiä suosivaa. Hänen mielestään KKV ei ole ottanut huomioon Leipuriliiton näkemyksiä lainkaan.

KKV:n apulaisjohtajan Valtteri Virtasen mielestä päätöksen taustalla on kokonaisharkinta. Hänen mukaansa tiedoista pystyy päättelemään, että kyse on kilpailunrajoituslain vastaisista hinnannostosuosituksista.

Virtanen muistuttaa, ettei KKV päätä asiaa, vaan sen tekee markkinatuomioistuin.

Kiistassa on periaatteessa kysymys siitä, mitä etujärjestö voi kertoa jäsenilleen. Miten pienten yritysten ja yrittäjien edunvalvontaa voidaan hoitaa kilpailulain mukaan? Kuinka pienten yritysten markkinaedunvalvontaa voidaan hoitaa? Kysymykset koskettavat myös viljelijöitä.

MTK:n puheenjohtaja Juha Marttila muistuttaa, että edunvalvontatyössä on perusasia kertoa jäsenistölle, mitä markkinoilla tapahtuu ja millaista kehitystä on odotettavissa. Marttila kaipaakin nykyistä selkeämpiä pelisääntöjä kilpailulainsäädännön tulkintaan.

MTK:ssa joudutaan jatkuvasti pohtimaan sitä, mitä voidaan kilpailulain puitteissa kertoa. Marttilan mukaan toteutuneiden hintojen raportoinneissa ei ole ongelmia, mutta tulevaisuuden arvioinneissa ja analyyseissä joudutaan olemaan kieli keskellä suuta.

Marttilan mielestä oikeudenmukaisuus sanoo, että pienillä toimijoilla pitäisi olla enemmän vapauksia tietojen vaihtoon ja yhteistyöhön, koska vastassa on keskittynyt kauppa. Marttila lupaa, että kilpailulain rajoja tullaan hakemaan ja koettelemaan entistä enemmän.

Kilpailulakien ja -viranomaisten tehtävänä on huolehtia siitä, että markkinat toimivat tehokkaasti ja yhteisten pelisääntöjen mukaan.

Kilpailulain tulkinta ei saa kuitenkaan johtaa siihen, että suomalaiset yritykset joutuvat kilpailemaan eri säännöillä kuin niiden kansainväliset kilpailijat. On vaikea tilanne, jos yritys on yhtä aikaa liian iso Suomeen ja liian pieni Eurooppaan.

Pienten yritysten yhteistyön liian tiukka rajaaminen ei myöskään edistä kilpailua vaan kasvattaa entisestään suurten toimijoiden mahdollisuuksia. Yksittäisellä yrittäjällä on suuriin yrityksiin verrattuna paljon pienemmät resurssit seurata markkinoiden muutoksia. Esimerkiksi yksittäinen puun myyjän asema suhteessa suuriin metsäjätteihin on heikko.

Pienyrittäjien neuvotteluvoimaa suhteessa kauppaan ja teollisuuteen pitäisi heikentämisen sijaan vahvistaa. Markkinoiden toimivuudessa on tässä suhteessa paljon parantamisen varaa.

Yksi peittää kaiken

Suomella ja muulla EU:lla on suuri paine sopeutua ympärillä muuttuvaan maailmaan. Taloutta ja sen rakenteita pitäisi virittää niin, että sekä unioni että sen jäsenmaat pärjäisivät jatkossakin. Talouden lisäksi murheita riittää Ukrainan sodan ja Välimeren yli tulevan siirtolaistulvan kanssa.

Päättäjien aika kuluu kuitenkin yhteen asiaan. EU:n päättäjät istuvat yötä päivää pohtimassa Kreikan ja euron pelastamista. Suomen hallituksella aikaa ei riitä kotimaan uudistuksille. Kreikka on käytännössä ajautunut muiden holhoukseen. Maailmaan sopeutumisen sijasta EU joutuu sopeutumaan sisäisiin ongelmiinsa.

MAASEUDUN TULEVAISUUS

Päätoimittaja: Mikael Pentikäinen
Toimituspäälliköt: Jussi Martikainen, Tiina Taipale
Julkaisija: Viestilehdet Oy
Jätä uutisvinkki: uutispaallikot@mt1.fi
Anna palautetta: toimitus@mt1.fi

Maaseudun Tulevaisuus on maa- ja metsätaloustuottajain äänenkannattaja. Se pitää maaseudun ja sen elinkeinojen puolta sekä huolehtii maaseudun henkisestä ja taloudellisesta hyvinvoinnista.

VIERAILIJA

Silmät kiinni

Ei oteta tänne, ei auteta siellä.

Niin voi tiivistää hallituksen nuivan asenteen pakolaisia kohtaan.

Ulkoministeri Soini haluaa löytää ratkaisun Välimeren pakolaiskriisiin paikan päällä ja pitää turvapaikanhakijoiden ripottelemista ympäri Eurooppaa huonona ratkaisuna. Taakanjaon pitää perustua vapaaehtoisuuteen.

Ei löydy Suomesta vapaaehtoisia tällä hetkellä. Komission esittämät 800 turvapaikanhakijaa kahden vuoden aikana mahtuisivat vaikka yhteen vähän isompaan kouluun. Suomi ei todellakaan tuohon määrään kaadu.

Olisi tietysti kätevää, jos Espanja, Kreikka ja Italia kantaisivat yksin koko Euroopan vastuun Välimeren kriisistä. Me täällä pohjoisemmassa voisimme sulkea silmämme ja teeskennellä tietämätöntä. Eihän nyt kahden miljoonan ihmisen humanitäärinen kriisi kuulu meille mitenkään.

Täysin moraalittomaksi tämän ajattelun tekee kuitenkin se, että samaan aikaan, kun pakolaiskriisiä toivotaan ratkottavan paikan päällä, leikataan kotimaassa radikaalisti rahoitusta nimenomaan siitä työstä, jolla maailman köyhimpiä autetaan siellä, missä he ovat.

Kirkon ulkomaanapu tiedotti hiljattain ulkoministeriön leikkaavan kehitysyhteistyön ohjelmatukea Kirkon ulkomaanavulle lähes 4,3 miljoonalla eurolla eli 43 prosentilla vuoden 2015 tasosta. Samantasoiset ohjelmatuen leikkaukset koskevat myös muita avustusjärjestöjä, ja humanitaarisen avun leikkaukset ovat vielä tulossa.

Kirkon ulkomaanapu arvioi, että näiden leikkausten seurauksena noin 400 000 ihmistä maailman köyhimmissä maissa jää jatkossa tyhjän päälle. Leikkausten suorien vaikutusten päälle tulevat vielä kerrannaisvaikutukset, kun paikallisten yhteisöjen omaehtoisen kehityksen askel hiipuu.

On helppo arvella, mitä on seurauksena: lisää painetta lähteä etsimään turvaa ja toimeentuloa muualta, eli lisää pakolaisia.

» Tilannne Välimerellä on erittäin traaginen eikä se muutu silmät ja korvat sulkemalla.

Rehellisempää olisi sanoa, että me suomalaiset emme nyt halua auttaa. Emme siellä, emmekä täällä. Me voimme antaa kolikoita kriisikeräykseen, mutta kansainvälistä vastuuta emme halua.

Tilanne Välimerellä on erittäin traaginen, eikä se muutu silmät ja korvat sulkemalla. Euroopan parlamentissa pohditaan parhaillaan ratkaisuja, ja lisää keinoja on päätetty ottaa käyttöön.

Huhtikuun lopussa hyväksytyssä päätöslauselmassa todetaan, että EU:n tulisi tehdä kaikki mahdollinen, jotta uudet siirtolaisturmat merellä vältettäisiin. Nyt se on tehtävä aidoin toimin ja oikeasti.

Parlamentti on päättänyt vahvistaa EU:n läsnäoloa merellä, torjua ihmiskauppiaiden toimintaa, estää laittomia muuttovirtoja ja lujittaa sisäistä solidaarisuutta ja vastuullisuutta. Koska Libyan epävakaus luo ihanteelliset edellytykset ihmiskauppiaiden rikolliselle toiminnalle, tuemme aktiivisesti kaikkia YK-johtoisia toimia, joiden tavoitteena on palauttaa hallitusvalta Libyaan.

Parlamentti piti päätöslauselmassaan valitettavana Eurooppa-neuvoston haluttomuutta sitoutua uskottavaan ja unionin laajuiseen sitovaan solidaarisuusmekanismiin. Me mepit muistutimme, että Välimeren viimeisimpien tragedioiden johdosta toteuttavien toimien on perustuttava yhteisvastuun ja oikeudenmukaisen vastuunjaon periaatteille.

Saa nähdä, miten vastuunjako tulee käytännössä toteutumaan.

Euroopalla on paljonkin peiliin katsottavaa ja korjattavaa aina kalastuspolitiikasta asekauppaan saakka.

Pian kovimman taakan Välimerellä kantaa kauppalaivasto, kun he yrittävät pelastaa hukkuvia kansainvälisten pelisääntöjen velvoittamina muiden vetäytyessä vastuustaan. Ja näin kriisin kulut siirtyvät kuljetusten hintaan.

MERJA KYLLÖNEN
europarlamentaarikko (vas.)
merja.kyllonen@europarl.europa.eu

RAHIKAINEN

TOIMITTAJALTA

Kerrankos sitä lehmä karkaa ja elefantti hukkuu

Olimme pari viikkoa sitten juttukeikalla Kangasalla paikallisen lihakarjatilan laitumella, kun isännän puhelin soi ja hänelle tuli nopea lähtö kotipihaan. Siellä oli nähty karvainen karkurikolmikko.

Reilun kolmen kilometrin päässä asuvan naapurin lehmät olivat nimittäin päättäneet ottaa omatoimisesti kesälomaa. Lähimetsissä ne olivat kierrelleet ilakoivien lomalaisten tapaan jo reilun viikon ajan.

Eipä siinä jääty pitkäksi aikaa ihmettelemään, vaan lähdimme hetken pohdinnan jälkeen isännän perään. Ehdimme tilalle kävellessämme myös keskustella siitä, kuinka nopeasti lehmät villiintyvät. Voivat kuulemma olla vaarallisia.

Vaikka minulla ei oikeastaan ole ollenkaan kokemusta lehmistä, pääsin mukaan lehmäjahtiin. Siirtymä kynän varresta paimeneksi kävi varsin nopeasti.

Viimeistään silloin, kun yksi lehmistä lähti laukkaamaan kohti, ääntä ja käsien heiluttelua alkoi minusta toimittajastakin lähteä.

Todennäköisesti taisi lehmä säikähtää enemmän.

Joka tapauksessa kahdeksan ihmisen ja isännän rauhallisen ohjeistuksen voimin saimme villiintyneen lomakolmikon ohjattua tarhaan.

Ja sitten vain mieluisa soitto naapurille.

Kokemuksena tämä oli varsin avartava. Lehmät saattavat karata, ja omistajuussuhteista huolimatta niitä pyydystetään talteen ja palautetaan omistajilleen.

Tieto karkureista myös välittyy nopeasti tilan omistajalta toiselle. On täysin itsestään selvää, että naapuria autetaan. Koskaan ei voi tietää, milloin omat eläimet lähtevät karkuteille.

Vaikka olenkin kotoisin pieneltä paikkakunnalta kesketkä metsää, en ole aiemmin ollut osana tällaista pyyteetöntä naapuriapua. Lehmien ei annettu olkaa kohauttaen jatkaa loman viettoa.

Niiden kiinniottoon käytettiin aikaa, ja paimennus sujui säikyhköjen eläinten omilla ehdoilla.

Samantyyppinen ilahduttava yhteisöllinen piirre on havaittavissa myös kaupungeissa. Lehmien sijaan hukassa ovat tosin sellaiset asiat kuin sukulaiset, kotiavaimet tai vaikka lapsen rattaista pudonnut rakas pehmoelefantti.

Avuksi hukattujen asioiden etsinnässä ovat nousseet sosiaalisen median, kuten Facebookin, ryhmät. Niissä voi ilmoittaa, mitä on hukannut tai vastaavasti, mitä on löytänyt.

Ennestään tuntemattomista avuliaista ihmisistä voi olla paljonkin apua.

Yhteisöllisyys nostaa myös muuten kaupunkioloissa omalla urbaanilla tavalla päätään, ja esimerkiksi kaupunginosafestivaalit ja kaupunkiviljely keräävät suosiota. Tietty kasvottomuus on väistymässä.

Ravintola- ja siivouspäivän kaltaiset tapahtumat tuovat ihmiset lähemmäksi toisiaan. Nykyään täysin tuntemattomatkin ihmiset uskaltaa kutsua kotiinsa illalliselle.

Hienoa onkin, että nousussa on tällainen yhteisöllisyyden ja avuliaisuuden kulttuuri. Olennaista ei ole, että sen muodot ovat erilaisia maalla ja kaupungissa. Tärkeintä on välittäminen ja avunanto.

Toisia ei jätetä yksin pulmallisten karkuri- ja hukkatilanteiden kanssa.

Ja mitä karanneisiin lehmiin tulee, kyseessä ei edes ole erityistilanne.

Esimerkiksi tuttavani Pohjois-Karjalassa kohtasi vastaavanlaisen tilanteen. Kiitokseksi hän sai talon emännältä itse tehdyn ruisleivän.

SILJA EISTO
silja.eisto@mt1.fi

LEHTIKATSAUS

Kallista asua koko maata

Aamulehti pitää väestön keskittymistä suuriin keskuksiin luonnollisena kehityksenä.

”Ajattelua hallitsee edelleen käsitys, jonka mukaan keskittyminen on vahingollista. Se on kansallisromanttinen päähänpinttymä, joka on käynyt kalliiksi.

Meillä lasketaan maahanmuutosta koituvia kustannuksia suomalaiselle yhteiskunnalle ikään kuin nuo kustannukset olisivat suurikin kansallinen kohtalonkysymys. Samaan aikaan vain harvoja kiinnostaa se, kuinka paljon kansakunta joutuu maksamaan siitä yleisestä vakaumuksesta, että koko maa on pidettävä asuttuna.

Vakaumuksesta siinä on kyse, menneisyydestä kumpuavasta opista, josta pidetään kiinni tunnesyistä, vaikka tosiasiat kaatuvat päälle.”

”Vallalla oleva oppi kääntää huomion muuttotappioalueiden ongelmiin. Resursseja ja verovaroja ohjataan alueille, joilta asukkaat muuttavat pois.”

Lähikalaa kotikeittiöön

Iisalmen Sanomat kannustaa järvikalan lisäämiseen ruokapöydässä.

”Esimerkiksi Kiuruvedellä on kala-asioissa jo päästykin eteenpäin. Kaupungin keittiöissä on järvikalaa eri muodoissaan hyödynnetty pitkään, ja koulujen ruokalistat ovat olleet mallina monelle ihmettelijälle. Koululaiset saavat lautasilleen läheltä pyydettyä kuhaa ja haukea siinä missä muutakin lähiruokaa.”

”Kotikeittiöissäkin olisi varmasti tilaa kotimaisella kalalle paljon nykyistä enemmän. Kun lähivedet kuhisevat hyvää ruokakalaa, ei pakasteseitin, säilykepurkkien ja kalapuikkojen kantaminen kaupasta tunnu aivan järkeenkäyvältä puuhalta.”

Maan hiljaisilta leikataan ensin

Ilkka varoittaa virheistä, joita 1990-luvun säästöissä tehtiin.

”Vanhukset eivät jaksa nousta osoittamaan mieltään palvelujen heikennyksistä. Harvoin marssivat vammaiset tai mielenterveys- ja päihdeongelmaisetkaan.

Toivottavasti poliitikot eivät ole luovuttaneet päätösvaltaansa äänekkäimmille puolestapuhujien joukoille. Desibeleillä ei mitata hyvinvointivaltiota.”